

С ким си, онакав си. Народна пословица

Зашто је пала влада Војислава Коштунице? Према томе како засада ствари у Србији стоје, тешко је поверовати да неко зна прави одговор на то питање. Још мање је вероватно да смо најновијим расплетом, одржавањем превремених избора, добили задовољавајуће решење за дуготрајни неефикасан рад владе и скупштине.

Истина, повод за расписивање избора је познат. То је био изостанак јединственог става државног руководства око кључних питања од државног интереса, тј. реакције владе на проглашену сецесију Косова. Из те блокаде и оштрих подела указала се прилика за ново груписање политичких снага. Дакле, реч је о заштити уставног поретка и одбрани територијалног интегритета након одлуке Албанаца са Косова и Метохије о одвајању од Србије. Паралелно са овим, у току је и настојање одређених политичких кругова у земљи да наметну већи политички утицај Европске уније и Сједињених Америчких Држава када су у питању унутрашња и спољна политика.

После објављивања резултата гласања, према којима је Листа за европску Србију освојила 102 посланичка места, радикали 78, Коштуничина странка 30, блок странака окупљених око социјалиста 20 места, а ЛДП 13, и даље није јасно ко има стварну политичку снагу у земљи, будући да ниједна од значајнијих странака у скупштини нема потребну већину да самостално влада. У том случају сав посао око пада претходне владе и распуштања скупштине свео се на даље блокирање функционисања државе у важном политичком тренутку. У економском погледу то значи нов терет на државни буџет, чиме је ионако посустала привреда примила још један ударац.

Избегавање српских политичара да се ухвате у коштац са реалним изазовом –постизањем консензуса по питањима од стратешког значаја, само продубљује нестабилност и води даљем заостајању Србије. Докле год изостанак конкретне политичке акције бива замењен политичким маневрима, прави проблем остаје сакривен и његово решење одложено. Последица овакве политике су нејасно дефинисани политички циљеви. Очигледан пример за то је недавна изјава председника Републике да се он “ и даље залаже за Косово у оквиру Србије“. То може да значи све и ништа. У

ствари, та изјава је само израз личне политичке амбиције, која у тежњи да удовољи обема странама, и својим менторима и свом народу, представља политичку пасивност, која у најбољем случају доноси само краткорочна политичка решења.

Из истог разлога распуштање владе је де факто дестабиловало политички систем и институције државе. На другој страни, одржавање постојећег односа политичких снага у скупштинском раду претвара се у просто млаћење празне сламе у моменту када је држава у кризи.

Све док гласачи не осете реалност сопственог економског положаја и своје политичке улоге неће доћи до њиховог политичког описмењавања. Пошто су гласачи, а не њихови заступници, носиоци политичког суверенитета, они – ако су добро информисани – могу постати покретачи промена.

Мајски избори 2008. у Србији нису били ништа друго до даље утврђивање положаја политичких снага које су запосели октобра 2000. године. Србија је сада подељена на два супротстављена тabora. На једној страни су тзв. демократске снаге, које у својој великој жељи за влашћу нису бирале средства да до ње дођу. У томе су ишли тако далеко – што и даље чине – да распродају државни капитал и природне ресурсе. У слепилу за влашћу они су отворено позивали НАТО да настави са бомбардовањем Србије до пада Милошевићевог режима. То је био, по њиховом мишљењу, једини начин да сруше тада постојећи режим како би они преузели власт. Део данашње незавидне привредне ситуације у земљи једним делом јесте резултат такве политичке активности.

На другој страни су снаге које у први план истичу одбрану националних интереса, или се пак у јавности тако представљају, чиме су зарадили значајан кредит у домаћој јавности. Њихова слабост је што нису увек у стању да владају здравом логиком и политичким прагматизмом. Зато имају тешкоће да разлуче страначки интерес од јавних потреба, односно појединачне амбиције од општих интереса. “Патриотске странке” доста заостају у медијској и економској сфери иза “европског блока”.

Тренутно стање односа политичких фактора у земљи може да буде сметња за прераспodelу преосталог друштвеног капитала и учвршћивање политичке моћи играча који у прикрајку вребају своју прилику. Нови покушај расподеле политичке моћи прети да поново пропадне и да се иде на нове изборе. Такав расплет је директна последица отпора одређених снага са европском оријентацијом да прихвате политику заштите

националних интереса Србије.

Национални интереси су “вечити”, а странке пролазне

Када су државни интереси у питању, ту не сме да буде погађања, нити импровизација у њиховом интерпретирању. Странке на власти могу да се смењују, али национални интереси никако не треба да буду различити, будући да су природно изнад интереса странке и појединца. Они су истовремено и дугорочни. У њиховој интерпретацији и заштити странке могу да имају различите приоритете, да користе различита средства демократског политичког деловања, али све оне треба да имају исти циљ. Тако је у свакој модерној и цивилизованој земљи.

У овом политичком тренутку за Србију одбрана државног и територијалног интегритета значи јасно одбијање пристајања на насилно одвајање Косова и Метохије, како је то урадила међународна заједница, на челу са САД. Никаквог разговора са међународном заједницом не може да буде све док се та неправедна одлука не промени. Пропуштање да се именује интервенција НАТО на једну суверену државу као агресија и сходно томе затражи заштита међународне заједнице у одбрани права Србије јесте у суштини сарадња са непријатељем, а никако заштита државних и националних интереса. Уместо захтева за одштету коју је Србија претрпела током бомбардовања 1999, продаја производних капацитета, природних сировина и некретнина по нереално ниским ценама истим онима који су извршили ту агресију, и увоз њихове културе као робе и робе као културе која угрожава темеље културне баштине српског народа представљају дела равна издаји државних интереса.

Тренутни однос политичких снага националног блока и странака “за европску оријентацију” изражен бројем добијених гласова јасно говори о политичкој вољи гласача. Разлика је у томе што су странке из “европског блока” кохерентније јер имају само један циљ – предавање Србије у руке Европе. На другој страни појединци из националног блока још увек су спремни да тргују и продају државне интересе за сопствену и корист странке. Због тога поједине странке из националног блока и њихове вође треба да престану да се играју жмурке око “баке”, оличене у институцији председника Републике, већ да испуне своје политичко опредељење. Некима је тешко да се определе, будући да су поводљиви за обећањима, али им је, са друге стране, незгодно јер ће онда гласачи знати ко ради у политичком интересу своје државе, а ко продаје лажна обећања замајавајући народ.